

Prodaja čebeljih pridelkov in izstavitev računa

Tanja Magdič

svetovalka JSSČ za ekonomiko

tanja.magdic@czs.si

Prihaja glavna sezona prodaje čebeljih pridelkov in izdelkov. V Sloveniji se kar 85 % medu proda na domu ali tržnicah in lokalnih stojnicah. V tem letu je marsikomu uspelo pridelati kakšen kg medu več in zato je prav, da vemo, kdaj, kje in pod kakšnimi pogoji lahko prodajamo ter kako in kdaj moramo izstaviti račun in kaj potrebujemo za prodajo na stojnici.

Čebelar mora predvsem poskrbeti za varnost in sledljivost svojih čebeljih pridelkov, saj ti sodijo med živila.

To lahko zagotavljamo z notranjim nadzorom po načelih sistema HACCP, ki ga lahko vzpostavimo na podlagi svojega sistema ali ob upoštevanju Smernic dobrih higienskih navad v čebelarstvu. Po zakonodaji s področja higiene živil mora biti vsak čebelar registriran v Registru čebeljakov, ki ga vodi Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin. Tako registriran čebelar lahko svoje čebelje pridelke brez posebnih omejitev prodaja na domu, tržnici, premični stojnici ipd. ali jih oddaja polnilcem oz. trgovcem. Pri tem pa ne sme pozabiti na **ustrezno označevanje** čebeljih pridelkov. Čebelar, ki čebelje pridelke prodaja na tržnicah, v trgovini, po internetu, jih oddaja polnilcem ali jih tudi predeluje (mešanice, medene pijače,...) se mora vpisati tudi v Register živilskih obratov (RŽO).

Ob prodaji presežkov letine se nam zastavlja tudi vprašanje, kako je z računi. Jih moramo izstavljati? Kaj moramo nanje napisati? Potrebujemo davčno blagajno?

Večina čebelarjev opravlja dobavo oziroma prodajo **svojih primarnih kmetijskih in gozdarskih pridelkov** (za čebelarstvo so to med, cvetni prah, matični mleček, surov propolis, čebelji vosek, čebelje družine in matice) **v okviru osnovne kmetijsko-gozdarske dejavnosti** (v nadaljevanju **OKGD**), za katero so na podlagi pavšalne ocene dohodka na panj (dohodka ne ugotavljajo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov ali dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov) obdavčeni pavšalno, torej niso vključeni v sistem DDV iz OKGD. Tem čebelarjem za prodajo medu končnemu potrošniku, ne glede na lokacijo prodaje, torej tudi na tržnici, **ni treba izstavljati računov**. Prav tako za te čebelarje **ne obstaja obveznost izdaje računa iz vezane knjige računov oz. t. i. davčne blagajne**.

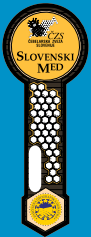
Račun (brez DDV) pa se lahko izstavi v primeru prodaje drugemu davčnemu zavezancu (ki ni končni porabnik, npr. podjetjem). V tem primeru je tako tudi račun za gotovinsko poslovanje lahko izdan s pomočjo programskega paketa Word oziroma Excel ali pa je ročno napisan na obrazcu za izdajo računov. Čebelarji, ki niso zavezanci za DDV, tega ne obračunavajo, ob morebitni izstavitvi računa pa nanj napišejo izjavo: **»DDV na podlagi 2. odst. 94. člena ZDDV-1 ni obračunan.«**

Če se odločite za **vodenje knjig ali za obdavčitev po normiranih odhodkih, ste zavezanec za DDV, pa sta izdaja računov** (s pomočjo prodaje iz vezane knjige računov oz. s pomočjo računalniškega programa, ki zagotavlja revizijsko

OBVESTILO – Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo

Čebelarji, pri katerih so od zadnje notranje presoje minila tri leta (torej vsi, pri katerih je bila zadnja presoja izvedena leta 2015), morajo vnovično notranjo presojo opraviti letos.

Vzorke medu iz sistema SMGO, ki so starejši od enega leta, lahko oddate v brezplačno analizo na vsebnost HMF-ja. Poročila o porabi prelepk in količini pridelanega medu v sistemu SMGO v letu 2018 morate na ČZS posredovati do 31. 12. 2018.

 SMGO š t e v e c	Število novih članov SMGO-ja od julija 2018	Število članov, ki so izstopili od julija 2018	Število vseh članov SMGO-ja avgusta 2018
		8	0
Za vključitev v kakovostno shemo Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo navežite stik z go. Natašo Lilek po tel.: 040/436 519 ali 01/729 61 29 oz. preko e-pošte: natasa.lilek@czs.si . Več informacij najdete na spletni strani www.slovenskimed.si , in sicer v rubriki SMGO.			

sled ali **potrjevanje računov s pomočjo davčnih blagajn pri Finančni upravi RS po novem Zakonu o davčnem potrjevanju računov** in vodenje evidence izdanih računov obvezna. V sistem DDV-ja lahko prostovoljno vstopi tudi pavšalno obdavčen čebelar, vendar bo moral potem kupcem obvezno izdajati račune, kljub temu da bo za opravljanje OKGD še vedno obdavčen na podlagi katastrskega dohodka.

Izdaja e-računov proračunskim uporabnikom

V primeru prodaje **proračunskim uporabnikom** (npr. šolam, vrtcem, občinam) je treba **račune** izstavljati v **elektronski obliki** oz. t. i. e-račune. Če je število računov manjše (pet na mesec), je mogoče e-račune vnašati ročno v spletni aplikaciji UJP-ja (Uprave za javna plačila: <https://eracuni.ujp.gov.si>). Vnašanje prek tega portala je brezplačno, potreben pa je certifikat oz. digitalni podpis. Druga možnost je vnašanje računov **prek spletne banke ali pooblaščenih osebe**, vendar je ta postopek plačljiv.

Dopolnilna dejavnost na kmetiji

Kadar gre za predelavo primarnih čebeljih pridelkov (različne mešanice, med z dodatkom suhega sadja, medene pijače ...) in druge dejavnosti, ki jih čebelar lahko registrira na podlagi Uredbe o dopolnilnih dejavnostih, je **potrebna registracija dopolnilne dejavnosti na kmetiji**. V tem primeru pavšalna obdavčitev ni mogoča, čebelar pa se lahko odloči za obdavčitev na podlagi vodenja knjig ali dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov (80 %). **Izdaja računov je posledič-**

no obvezna in s tem v primeru **gotovinskega poslovanja ve-lja, da mora tako registrirani čebelar za izdelke, ki jih izdelava v okviru dopolnilne dejavnosti, izdati račun na podlagi ve-zane knjige računov oz. s t. i. davčnimi blagajnami.**

Čebelarju, ki registrira dopolnilno dejavnost na kmetiji, za primarne čebelje pridelke še vedno ni treba izstavljati računov. Izjema je le, če je kot dopolnilna dejavnost registrirana prodaja kmetijskih pridelkov in izdelkov s kmetij (12. člen Uredbe o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji), če gre za prodajo istovrstnih pridelkov, kot jih v okviru svoje osnovne dejavnosti prideluje nosilec dopolnilne dejavnosti (61.a člen Zakona o kmetijstvu – ZKme-1). Zaradi tega mora nosilec dopolnilne dejavnosti izstaviti račune tudi za prodajo primarnih kmetijskih (čebeljih) pridelkov.

Kaj še moramo vedeti, ko se odločimo za prodajo na stojnici

Ko se čebelar odloči za prodajo na stojnici, mora za prodajo pridobiti dovoljenje za prodajo: npr. od občine ali upravnika tržnice. Na stojnici morata biti **navedena ime čebelarstva** in naslov. Na izdelkih mora biti na vidnem mestu označena **cena**. Lahko je označena tudi na drugačen način, vendar tako, da ne obstaja možnost zamenjave s ceno drugega blaga. Prodajna cena izdelka je cena za enoto izdelka ali za določeno količino izdelka skupaj z davkom in vsemi drugimi dajatvami. **Prodajna cena** in cena za enoto izdelka morata biti označeni čitljivo, z **velikostjo števil** najmanj 3 mm. V primeru označevanja cen s pomočjo cenika pa mora biti velikost števil najmanj 5 mm.

Pomoč in zagon dejavnosti za mlade kmete

Tanja Magdič

svetovalka JSSČ za ekonomiko čebelarjenja
tanja.magdic@czs.si

V nedeljo, 26. 8. 2018, je na sejmu AGRA potekala strokovna razprava, namenjena čebelarjem, ki izpolnjujejo pogoje za prevzem kmetije in bi v podukrep 6.1. Pomoč in zagon dejavnosti za mlade kmete lahko vstopili na podlagi števila čebeljih družin. V podukrep lahko vstopijo čebelarji (kmetje), ki prvič vzpostavljajo kmetijsko gospodarstvo in razmišljajo o prevzemu ali vzpostavitvi in razvoju čebelarstva ter želijo kandidirati na javnem razpisu (JR) iz naslova podukrepa 6.1. Pomoč in zagon dejavnosti za mlade kmete, če seveda izpolnjujejo vse pogoje JR-ja.

Na strokovni razpravi sta sodelovali nosilka ukrepa na Ministrstvu RS za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ga. Marija Brodnik Lodewijk in ga. Darja Šolar, mlada prevzemnica čebelarstva kmetije. Predstavnica MKGP-ja je predstavila javni razpis, pogoje in zahteve ter dosedanje izkušnje MKGP-ja z izvajanjem JR-ja in opozorila, na kaj morajo biti vlagatelji še posebej pozorni. Upravičenec do podpore je mladi kmet, ki je edini nosilec kmetijskega gospodarstva (KMG MID) ali samostojni podjetnik, ki je kot mladi kmet nosilec KMG MID-a, ali družba z enim družbenikom, ki je nosilka KMG MID-a in v kateri je mladi kmet edini družbenik in poslovodja in je star od 18 do vključno 40 let (na dan oddaje vloge še ni dopolnil 41 let), ima ustrezno poklicno znanje in usposobljenost ter prvič vzpostavlja kmetijsko gospodarstvo. **Za vzpostavitev kmetije je ključna izpolnitev treh korakov:**

1. upravičenec je postal izključni lastnik ali solastnik kmetije z zakonskim ali zunajzakonskim partnerjem